

 <p>UNIVERSITAT DE BARCELONA</p>	<p align="center">Pla docent de l'assignatura <i>Pendent de revisió lingüística</i></p>

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Trastorns del Desenvolupament: Retard Mental, Autisme, Discapacitats Motrius i Sensorials. Anàlisi, Necessitats Educatives i Criteris d'Intervenció
Codi de l'assignatura: 244063
Curs acadèmic: 2009-2010
Coordinació: JOSE MANUEL SOLER PEREZ
Departament: Dept. Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Crèdits: 6

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Adquisició dels coneixements fonamentals sobre les característiques evolutives i les necessitats especials de les persones amb trastorns del desenvolupament i de les persones amb discapacitats adquirides (dèficits motrius, ceguesa, sordesa, retard mental, autisme).

Adquisició de coneixements i criteris sobre procediments i tècniques d'intervenció psicopedagògica en aquest camp, que els capacitin per a la pràctica professional.

Referits a habilitats, destreses

Que els alumnes assoleixin un domini bàsic d'aquesta temàtica, coneguin i analitzin documents i instruments i tinguin criteris i habilitats per a la recerca d'informacions i aprofundiment posterior.

Capacitar els alumnes per a l'observació i anàlisi de casos, per el disseny d'estratègies d'intervenció, per a la redacció d'informes i per a la comunicació oral de treballs.

Ajudar el alumnes a desenvolupar estratègies per a realitzar satisfactòriament les tasques anteriors (4) en una situació de treball en equip.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Evolució històrica del concepte de discapacitat.

*

Evolució històrica del concepte de discapacitat. Deficiència, discapacitat i minusvalidesa. L'enfoc habilitador i el model de participació. Tipologia dels trastorns del desenvolupament. Perspectives actuals en educació especial, integració escolar i inserció social de les persones amb discapacitat.

2. El retard mental.

*

El concepte de "retard mental". Factors etiològics. Desenvolupament, aprenentatge i comportament. Criteris generals educatius.

3. La discapacitat motora.

*

La discapacitat motora. Característiques, tipologia i factors d'heterogeneïtat. Etiologia i prevenció de la paràlisi cerebral. Aspectes evolutius de les persones amb discapacitat motora. Avaluació i intervenció educativa, fisioteràpia, logopèdia i teràpia ocupaconal. El procés habilitador al llarg del cicle vital: accés alternatiu a la comunicació, la mobilitat i el control de l'entorn; el joc i l'esport adaptat; l'accés al currículum educatiu i laboral. El context familiar de les persones amb discapacitat motriu.

4. La deficiència visual.

*

Característiques i heterogeneïtat de la població de deficients visuals. El desenvolupament dels infants cecs de naixement. L'avaluació i l'educació dels alumnes cecs i deficients visuals. Mobilitat i coneixement de l'entorn. La lectura i l'escriptura: el sistema Braille i els ajuts tècnics per a l'accés a la informació escrita. La sordoceguesa. El procés habilitador al llarg del cicle vital. El context familiar de les persones amb discapacitat visual.

5. El déficit auditivo.

*

La sordesa. Definició de la sordesa i factors d'heterogeneïtat en aquesta població. Desenvolupament de la comunicació, el llenguatge i la interacció social: accés a la llengua oral, la llengua de signes i la comunicació bimodal. L'avaluació dels alumnes amb discapacitat auditiva. L'escolarització dels alumnes sords: adaptacions curriculars, models educatius i opcions lingüístiques; el paper de la família. Inserció laboral i participació comunitària.

6. L'autisme i els Trastorns Generalitzats del Desenvolupament.

*

Definició i etiologia de l'autisme. Característiques i desenvolupament dels infants amb autisme i altres trastorns profunds del desenvolupament. Avaluació i intervenció educativa: comunicació,

llenguatge i habilitats socials; la comunicació total; aspectes metodològics i estratègies bàsiques. Necessitats de les persones autistes al llarg de la vida. El context familiar de les persones amb autisme.

7. Entorn familiar y entorn educatiu en les persones amb discapacitat.

*

Característiques i factors de incidència en les situacions de les persones amb discapacitat.

8. Juventut i adultesa en les persones amb discapacitat.

*

Independència i qualitat de vida. Relacions socials i participació comunitària. La dimensió afectiva i la sexualitat. Formació i ocupació laboral.

.

9. Evaluació i intervenció.

*

La prevenció: dimensió en el àmbit de la discapacitat. La detecció i intervenció primerenca: àrees, criteris, procediments i recursos. La evaluació del desenvolupament i del comportament: criteris, procediments i recursos. La intervenció psicològica, educativa i social: àrees, criteris, procediments i recursos.

Metodologia i organització general de l'assignatura

1. CONTINGUTS DE FORMACIÓ: organització i gestió

El contingut inclòs en el temari es distribueix i gestiona, en la forma i manera que a continuació es descriu.

a) BLOC 1. Continguts generals: informació bàsica pròpia de la matèria que l'alumne ha d'incorporar.

- * Són els que es contenen a les "Lectures Obligatòries". Al programa de l'assignatura consten les referències bibliogràfiques del material de lectura imprescindible per a cada un dels temes.
- * L'alumne ha d'adquirir aquests coneixements a través del seu propi treball de lectura i estudi. Aquests continguts no es DESENVOLUPEN EN LES SESSIONS DE CLASE, encara que la referència a ells sigui ordinària.
- * El rol de professor consisteix a resoldre possibles dificultats, si n'hi hagués.

b) BLOC 2. Continguts generals: anàlisi comprensiva, interpretativa i relacional d'alguns aspectes dels mateixos.

- * Es desenvolupen EN LA SEVA TOTALITAT EN LES SESSIONS DE CLASSE.
- * ATENCIÓ: NO SÓN ACCESSIBLES A TRAVÉS DE MATERIAL BIBLIOGRÀFIC. No tenen bibliografia de referència. Això vol dir que l'alumne pot tenir dificultats en l'accés als

mateixos i en la conseqüent avaluació, si no disposa dels conceptes tractats en les sessions de classe.

* Els diferents temes concrets que constitueixen aquests continguts són plantejats pel professor en el desenvolupament del curs.

b) BLOC 3. Continguts relatius a criteris d'intervenció, per als quals l'alumne requereix el suport del professor.

* Es desenvolupen EN LA SEVA TOTALITAT EN LES SESSIONS DE CLASE.

* **ATENCIÓ: NO SÓN ACCESSIBLES A TRAVÉS DE MATERIAL BIBLIOGRÀFIC.** Això vol dir que l'alumne pot tenir dificultats en l'accés als mateixos si no disposa dels conceptes tractats en les sessions de classe.

* Els diferents temes concrets que constitueixen aquests continguts són plantejats pel professor en el desenvolupament del curs.

2. ACTIVITATS

Les activitats que els alumnes realitzen al llarg del curs han de tenir a veure estrictament amb els continguts que es desenvolupen en les sessions de classe i amb l'objectiu formatiu essencial de l'assignatura.

Els alumnes fan al llarg del curs 4 exercicis:

* 1-2: exercicis sobre els temes: "Conceptes generals" i "Criteris d'Intervenció". Corresponen al Bloc 2 (veure apartat anterior). Valor assignat en l'avaluació: Cada un d'aquests exercicis té el valor d'1 punt en la nota final de l'assignatura. Per tant, el valor global d'aquests exercicis en la nota final de curs es 2 sobre 10.

Tarea: d'elaborar un EXTRACTE organitzat de continguts i de contestar per escrit diverses questions.

* 3-4: exercicis sobre "Avaluació" i "Planificació de la intervenció". Corresponen al Bloc 3 (veure apartat anterior). Valor assignat en l'avaluació: Cada un d'aquests exercicis té el valor d'1 punt en la nota final de l'assignatura. Per tant, el valor global d'aquests exercicis en la nota final de curs són 2 sobre 10.

Tarea: Observació i anàlisi de material gràfic i/o audiovisual, amb la finalitat d'avaluar situacions de desenvolupament i característiques de comportament.

Els procediments específics de cada exercici es concreten al programa de la matèria.

IMPORTANT: VEURE APARTAT D'AVALUACIÓ PER CONÈIXER ELS CRITERIS I CONDICIONS DE VALORACIÓ DE LES ACTIVITATS.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

L'avaluació de l'assignatura s'efectua de la següent manera:

A) Realització d'una prova escrita. Valor total: 6 punts.

Data: L'establerta oficialment per la Facultat.

Estructura: Organitzat en dues parts.

* Part primera: Valor: 3 punts.

- Objectiu: verificar el coneixement dels continguts de les lectures obligatòries.
- Entre 40 i 80 preguntes. Tipus test. Formats possibles: resposta escrita breu, "verdader-fals", "elecció única", "elecció múltiple".
- Contingut objecte d'avaluació: el corresponent a les lectures obligatòries.

* Part segona: Valor 3 punts.

- Objectiu: Verificar el coneixement dels continguts desenvolupats en les sessions de classe.
- Aproximadament. 10 preguntes. Format: preguntes de contingut i de tipus "criterial" - "relacional" sobre una qüestió concreta.
- Contingut objecte d'avaluació: el desenvolupat en les sessions de classe.

Criteris en la valoració:

- Cada una de les dues parts es valora independentment.
- És requisit imprescindible superar cada una de les dues parts que consta l'examen.
- Complert el requisit anterior, la qualificació global de l'examen resultarà de la suma de les notes obtingudes en les dues parts.
- És requisit imprescindible superar aquesta prova escrita per aprovar l'assignatura.

B) Realització de les activitats proposades. Valor total: 4 punts.

- * Premisses per a l'avaluació del material de les activitats.

Data: Les activitats han de ser realitzades i presentades en els terminis i dies que es proposin al llarg del curs, d'acord amb el desenvolupament del programa.

Estructura: Ha de respectar les condicions especificades en l'apartat anterior corresponent a les activitats i aquelles altres condicions complementàries que puguin afegir-se en el seu moment.

- * Criteris en la valoració:

- La nota màxima per a cada un dels exercicis és 1. El mínim imprescindible: 0,5. Si no se supera aquest mínim l'activitat es considera "no superada". En aquest cas la puntuació obtinguda no suma per a la nota total de curs.
- La simple realització de l'activitat no suposa la condició de suficiència. Criteris de suficiència:
 - >> Exercicis 1r i 2n:
 - Extracte: Organització adequada d'idees i conceptes, informació completa (referència: totalitat de continguts exposats), presentació correcta.
 - Respostes: Demostració d'una comprensió adequada de les idees, absència d'errors greus de comprensió o interpretació, ajust en la utilització dels conceptes.
 - >> Exercicis 3r i 4t:
 - Els que s'estableixin en cada una de les sessions.

*** Condicions per a l'avaluació general**

- La realització de les activitats és condició obligatòria per avaluar l'assignatura. A excepció dels alumnes que sol·licitin avaluació única, no es pot aprovar l'assignatura si no es realitzen les activitats.
- Condició per sumar els punts obtinguts en les activitats a la nota d'examen: que l'alumne hagi superat almenys TRES activitats i hagi realitzat les quatre propostes. Si no es realitzen els quatre exercicis, els punts obtinguts en les activitats no sumen en la nota final.
- L'activitat no es repeteix i, per tant, "no té recuperació" en el transcurs del període ordinari de classes.

PER TANT, LA QUALIFICACIÓ DEL CURS RESULTA de la suma de les puntuacions obtingudes en l'examen i en les activitats (6 i 4 punts respectivament).

LES SEVES CONDICIONS SÓN LES SEGÜENTS:

- És requisit imprescindible aprovar l'examen per sumar els punts de les activitats.
- És requisit imprescindible haver realitzat les quatre activitats i haver-ne superat almenys tres per sumar els punts obtinguts als de l'examen.

Avaluació única

ALUMNES QUE SEGUEIXEN EL SISTEMA D'"AVALUACIÓ ÚNICA"' (Atenció al tràmit de sol·licitud)

Es regeixen estrictament per les normes establertes pel Consell d'estudis per a aquest tipus de situació

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 8.
Brown, L. (1989) Criterios de funcionalidad. Barcelona: Milán-Fundació Catalana Síndrome de Down.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 8.
García Viso, M. y Puig de la Bellacasa, R. (1989). Empleo, Discapacidad e Innovación Tecnológica. Madrid: Los Libros de FUNDESCO.

Capítol

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 2.
Fierro, A. (1999) Los alumnos con retraso mental. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 273-299.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 2.
Tamarit, J. (1999). El alumno con necesidades de apoyo generalizado. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 361-383.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 2.
Soler, J. M. (1998) Intervención social y retraso mental. A Fundació Pere Tarrés (Ed.) Postgrau d'intervenció en persones amb disminució: Mòdul 3. Barcelona: Fundació Pere Tarrés.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 3.
Basil, C. (1999). Los alumnos con parálisis cerebral y otras alteraciones motrices. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 303-328.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 4.
Ochaita, E. y Espinosa, M. A. (1999). Desarrollo e intervención educativa en los niños ciegos y deficientes

visuales. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios (Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 213-240.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 5.

Marchesi, A. (1999). Desarrollo y educación de los niños sordos. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios (Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 241-271.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 6.

Rivière, A. (1999). El autismo y los trastornos generalizados del desarrollo. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 329-360.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 7.

Paniagua, G. (1999). Las familias de niños con necesidades educativas especiales. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 469-489.

*LECTURA OBLIGATÒRIA > Tema 7.

Blanco, R. (1999). La atención a la diversidad en el aula y las adaptaciones curriculares. En A. Marchesi, C. Coll y J. Palacios Eds.). Desarrollo Psicológico y Educación III. Madrid: Alianza Psicología, pag. 411-437.

Revista

1. Verdugo, M. A. (1995). El papel de la psicología de la rehabilitación en la integración de personas con discapacidad y en el logro de calidad de vida. *Siglo Cero*, 25(6), 33-40. *LECTURA OBLIGATÒRIA_Tema 1.